

**ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ПО ВОДНОМУ
ГОСПОДАРСТВУ**

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

**ТИПОВІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЛАБОРАТОРІЇ ОБЛВОДГОСПУ,
БАСЕЙНОВОГО УПРАВЛІННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ,
ГІДРОГЕОЛОГО-МЕЛІОРАТИВНОЇ ЕКСПЕДИЦІЇ (ПАРТІЇ),
УПРАВЛІНЯ КАНАЛУ ДЕРЖАВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ ПО
ВОДНОМУ ГОСПОДАРСТВУ**

НД 33-1.1-11-2007

Видання офіційне

Київ - 2007

Передмова

Розроблено Державним підприємством
ДП “Укрводсервіс”

Внесено Відділом наукового та інформаційно-технічного
забезпечення Державного комітету України по
водному господарству

Затверджено Наказом по Державному комітету України
по водному господарству
від 08 лютого 2007 р. № 35

Введено у дію від 09 лютого 2007 р.

ЗМІСТ

	С.
1. ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ	4..
2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ	4
3. ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЛАБОРАТОРІЮ МОНІТОРИНГУ ВОД ТА ГРУНТІВ ГГМЕ (ГГМП)	6
4. ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЛАБОРАТОРІЮ МОНІТОРИНГУ ВОД (АБО ВОД ТА ГРУНТІВ) ОБЛВОДГОСПУ (БУВР, УК)	16

Державний комітет України по водному господарству	Нормативний документ Державного комітету України по водному господарству	НД 33-1.1-11-2007
	Типові положення про лабораторії облводгоспу, басейнового управління водних ресурсів, гідрогеолого- меліоративної експедиції (партії), управління каналу Державного комітету України по водному господарству	На заміну ВНД 33-1.1-11-2000

Цей нормативний Документ розроблено у відповідності до Правил уповноваження та атестації у державній метрологічній системі, затверджені Держспоживстандартом України від 29.03.2005 р. № 71 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 13.04.2005 р. за № 392/10672 і встановлює вимоги до функцій, прав та обов'язків лабораторій, регламентує відповідальність та рекомендує структуру і штатний розпис лабораторій водогосподарських організацій, що знаходяться в сфері управління Державного комітету України по водному господарству . Документ складається з двох розділів, в яких наведені Типові положення для кожної з лабораторій обласного виробничого управління меліорації і водного господарства (далі-облводгосп), басейнового управління водних ресурсів (далі-БУВР), управління каналу (далі-УК) та гідрогеолого-меліоративної експедиції (партії) (далі-ГГМЕ(П)). Положення розробляється завідувачем лабораторії і затверджується керівником організації, якій підпорядкована лабораторія.

1 Галузь використання

Типові положення про лабораторії Державного комітету України по водному господарству (далі-Положення) реалізують положення статей 10, 22, 24, 25, 37 Закону України Про метрологію та метрологічну діяльність і є обов'язковим при розробленні і написанні Положення про лабораторію, діяльність якої пов'язана з веденням державного моніторингу довкілля згідно з Водним кодексом України, Законами України Про охорону навколишнього середовища та Про меліорацію земель.

2 Нормативні посилання

У цьому Положенні є посилання на такі нормативні акти :

Водний Кодекс України від 06.06.1995 р. № 214/95-ВР, із змінами від 21.09.2000 р. № 1991-111;

Закон України Про охорону навколишнього середовища від 25.06.1991 р. № 1264-12;

Закон України Про метрологію та метрологічну діяльність від 15.06.2004 р. № 1765 – IV;

Закон України Про меліорацію земель від 14.01.2000 р. № 1389-XIV;

Правила уповноваження та атестації у державній метрологічній системі, затверджені Держспоживстандартом України від 29.03.2005 р. № 71 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 13.04.2005 р. за № 392/10672, ВНД 33-1.1-13-2001 Положення про внутрішній контроль якості вимірювань у лабораторіях Державного комітету України по водному господарству.

ВНД 33-1.1-15-2001 Методика зовнішнього контролю перевірки точності результатів вимірювань у лабораторіях Державного комітету України по водному господарству.

НД 33-1.1-18-2007 Порядок атестації вимірювальних лабораторій Держводгоспу України.

Положення про проведення атестації фахівців вимірювальних лабораторій Держводгоспу України, затверджене наказом Держводгоспу України від 12 серпня 2002 р. № 193.

**ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЛАБОРАТОРІЮ МОНІТОРИНГУ ВОД ТА ҐРУНТІВ
ГІДРОГЕОЛОГО-МЕЛІОРАТИВНОЇ ЕКСПЕДИЦІЇ (ПАРТІЇ)**

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ПО ВОДНОМУ ГОСПОДАРСТВУ
облводгосп

_____ (назва облводгоспу, якщо експедиція (партія) йому підпорядковується)

_____ **гідрогеолого-меліоративна**

_____ (назва експедиції (партії))

експедиція (партія)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Начальник

_____ (назва організації)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (дата затвердження)

ПОЛОЖЕННЯ

про лабораторію моніторингу вод та ґрунтів

200__ р.

Це Положення про лабораторію моніторингу та ґрунтів (далі – Положення) регламентує діяльність лабораторії моніторингу вод та ґрунтів (далі-лабораторія) _____ гідрогеолого-меліоративної експедиції (партії) (далі - (назва організації) ГГМЕ (ГГМП).

Положення встановлює функції, права, обов'язки, структуру та відповідальність лабораторії, її взаємодію з відомствами та організаціями при здійсненні своєї діяльності.

Вимоги Положення є обов'язковими для фахівців лабораторій.

1 Загальні положення

1.1 Лабораторія входить до складу _____ ГГМЕ (ГГМП) як _____ (назва організації) окремий структурний підрозділ, що діє на підставі даного Положення і Положення про _____ ГГМЕ (ГГМП). (назва організації)

1.2 Загальне керівництво діяльністю лабораторії здійснює начальник експедиції (партії). Методичне керівництво лабораторією здійснюється головним гідрогеологом експедиції (партії), Управлінням експлуатації водогосподарських систем, Управлінням комплексного використання водних ресурсів (якщо лабораторія здійснює контроль якості поверхневих вод), відділом моніторингу та водопостачання та метрологічною службою Держводгоспу України.

1.3 Оперативне (поточне) керівництво лабораторією здійснює завідувач лабораторії, який безпосередньо підпорядковується начальнику експедиції (партії).

1.4 У своїй діяльності лабораторія керується Конституцією, Водним кодексом України, Законами України Про охорону навколишнього природного середовища, Про метрологію та метрологічну діяльність, Про меліорацію земель, постановами Кабінету Міністрів України, національними стандартами, методичними документами, наказами Держводгоспу України та цим Положенням, а також Правилами та нормами з техніки безпеки і охорони праці, протипожежної безпеки.

1.5 Фінансування діяльності лабораторії здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, оплата праці фахівців лабораторії проводиться згідно зі штатним розписом через бухгалтерію експедиції (партії).

Крім того, лабораторія може виконувати роботи для інших організацій на договірних засадах у межах галузі атестації. Отримані кошти надходять на спеціальний рахунок експедиції (партії).

1.6 Систему забезпечення якості вимірювань в лабораторії формує та реалізовує завідувач лабораторії. Функціонування системи якості викладено в Настанові з якості.

1.7 Керівництво експедиції (партії) здійснює фінансове забезпечення лабораторії і несе юридичну відповідальність за її діяльність, яка визначена галуззю атестації.

1.8 Завідувач лабораторії несе персональну відповідальність за об'єктивність і достовірність результатів вимірювань, що виконує лабораторія.

1.9 Лабораторія займає приміщення загальною площею _____ м², які складаються з _____ кімнат і забезпечена необхідними умовами щодо виконання вимірювань, засобами вимірювальної техніки (далі-ЗВТ), випробувальним (далі-ВО) і допоміжним обладнанням, стандартними зразками (далі-СЗ), організаційними, нормативними і методичними документами, які необхідні для виконання вимірювань відповідно до заявленої галузі атестації, а також хімічними реактивами, спецодягом, транспортними засобами та іншими матеріально-технічними ресурсами. Інформація щодо наявності і стану приміщень, нормативних документів, ВО, ЗВТ,СЗ наведена у формах 1, 3, 4, 7, 8 Паспорта лабораторії.

1.10 Результати вимірювань оформлюються у вигляді протоколу на підставі даних, що отримані і занесені до робочих журналів і, за потребою, засвідчується печаткою організації.

1.11 Керівництво експедиції (партії) не втручається у поточну діяльність лабораторії з питань підготовки та виконання вимірювань показників об'єктів, які зазначені в галузі атестації.

1.12 Робота лабораторії проводиться відповідно до Програми робіт еколого-меліоративного моніторингу на зрошуваних та осушуваних землях, яка затверджена Держводгоспом, а також відповідно до місячних планів, затверджених керівництвом експедиції (партії).

2 Вимірювання, що виконуються лабораторією

2.1 Лабораторія виконує вимірювання у сфері поширення державного метрологічного нагляду.

2.2 Об'єктами вимірювань, що виконує лабораторія відповідно до заявленої галузі атестації, є поверхневі, зворотні (дренажні) і підземні води та ґрунти, в яких визначаються хімічні показники якості води та фізико-хімічні властивості ґрунтів на меліоративних системах і прилеглих до них територіях, які входять до зони обслуговування гідрогеолого-меліоративної експедиції (партії), а також зворотні (стічні) води за замовленнями.

Перелік показників об'єктів вимірювань визначено у галузі атестації та у формі 6 Паспорта лабораторії.

3 Структура та склад лабораторії

3.1 Структура і штатний розпис лабораторії затверджується начальником експедиції (партії).

3.2 Лабораторію очолює завідувач, який безпосередньо підпорядковується начальнику _____ ГГМЕ (ГГМП) або головному інженеру.
(назва організації)

Призначає на посаду та звільняє з посади завідувача лабораторії начальник експедиції (партії).

3.3 За штатним розписом , затвердженим станом на “ “ ____ 200_ р., в лабораторії передбачено ___ працівників.

До складу лабораторії входить ____ секторів (при наявності), а саме:

- сектор з контролю якості води;
- сектор з контролю якості ґрунтів;

тощо.

(Наводяться сектори, які входять до складу лабораторії.)

3.4 Лабораторія укомплектована фахівцями відповідної кваліфікації, які пройшли атестацію, мають допуск до роботи в лабораторії. Фахівці, які виконують метрологічні роботи атестовані згідно з порядком, встановленим у Положенні про проведення атестації фахівців вимірювальних лабораторій Держводгоспу України, затвердженим наказом Держводгоспу від 12 серпня 2002 р. № 193. На кожного фахівця лабораторії розроблена і затверджена начальником експедиції (партії) посадова інструкція, яка встановлює функції, обов'язки, права й відповідальність, вимоги до освіти, стажу роботи.

Відомості щодо освіти, кваліфікації, атестації та досвіду роботи фахівців лабораторії наведено у формі 2 Паспорта лабораторії.

3.5 Структура лабораторії наведена у додатку до цього Положення.

4 Функції лабораторії

4.1 Лабораторія здійснює контроль якості поверхневих і підземних вод за хімічними показниками та фізико-хімічних властивостей ґрунтів відповідно до чинного законодавства:

- Водного кодексу України;
- Закону України Про меліорацію земель;
- Положення про державну систему моніторингу доквілля, затвердженого Постановами Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 р. № 391 та від 16.05.2001 р. № 528;
- Програми державного моніторингу доквілля в системі Держводгоспу України, затвердженої наказом Держводгоспу від 22.02.1999 р. № 16 із змінами від 19.06.2001 р. № 113 (якщо лабораторія здійснює контроль якості поверхневих вод).

4.2 Об'єктами державного моніторингу меліорованих земель є:

- ґрунти на осушуваних (або зрошуваних) і прилеглих до них землях;
- поверхневі, зворотні (дренажні) та підземні води на території зрошувальних та (або) осушувальних меліоративних систем та прилеглих до них територіях;
- підземні води на території сільських населених пунктів;
- зворотні (стічні) води (за замовленнями).

4.3 Об'єктами державного моніторингу якості поверхневих вод є (якщо лабораторія здійснює контроль якості поверхневих вод):

- води у районах основних водозаборів комплексного призначення;
- води водогосподарських систем комплексного призначення;
- води систем міжгалузевого та сільськогосподарського призначення;
- води при аварійному забрудненні, у районах водозаборів, що знаходяться у зоні впливу аварійних забруднень та додатково у місцях, які забезпечують необхідну інформацію для прогнозування аварійних забруднень.

4.4 Завданням лабораторії є:

- підготовка проб до проведення вимірювань;
- виконання вимірювань відібраних проб води та ґрунту з метою визначення фізичних і хімічних показників, згідно з вимогами чинних методик виконання вимірювань (далі-МВВ);
- обробка, оформлення результатів вимірювань;
- доведення результатів вимірювань за встановленою формою до відповідних підрозділів експедиції (партії);
- проведення внутрішнього контролю якості результатів вимірювань в лабораторії;
- участь у проведенні зовнішнього контролю перевірки точності результатів вимірювань.

4.5 Освоєння та впровадження нових чинних МВВ для визначення показників об'єктів вимірювання.

4.6 Складання заявок на придбання необхідних засобів вимірювальної техніки, обладнання, нормативних документів, стандартних зразків властивостей речовин, матеріалів, хімреактивів, мірного посуду тощо.

5 Права лабораторії

5.1 Лабораторія має право:

- виконувати вимірювання показників об'єктів, які зазначені в галузі атестації;
- приймати необхідні для забезпечення покладених на неї завдань рішення про вибір шляхів і способів проведення робіт, а також надавати пропозиції керівництву експедиції (партії) щодо вдосконалення організації цих робіт;
- виконувати роботи для інших організацій на договірних засадах у межах галузі атестації;
- брати участь, у встановленому порядку, у проведенні вимірювань при вирішенні спірних питань, пов'язаних з вимірюванням показників об'єктів;
- посилатись на факт атестації у документах;
- брати участь у перевірці діяльності інших лабораторій;
- за дорученням керівництва експедиції (партії) представляти у межах своєї компетенції його інтереси в інших організаціях, установах;
- брати участь у роботі міжвідомчих комісій з питань водогосподарських та екологічних проблем.

6 Обов'язки лабораторії

6.1 Лабораторія зобов'язана виконувати вимірювання показників складу та властивостей води і ґрунтів, в межах галузі атестації, а саме:

- готувати реактиви, стандартні розчини на базі стандартних зразків;
- здійснювати підготовку відібраних проб до вимірювань;
- виконувати вимірювання проб, згідно з вимогами чинних МВВ;
- обробляти та оформлювати результати вимірювань;
- забезпечувати достовірність результатів вимірювань;
- розглядати претензії щодо результатів вимірювань, які можуть надходити від замовника та вживати відповідні запобіжні заходи;
- припиняти вимірювання за умови відсутності повірених засобів вимірювальної техніки та несправних ЗВТ, а також у разі відсутності необхідної нормативної документації;
- підтримувати в належному стані ЗВТ і забезпечувати їх правильну експлуатацію, своєчасний ремонт і повірку;
- здійснювати облік та контроль терміну придатності стандартних зразків, атестованих розчинів, хімічних реактивів, що використовуються в лабораторії;
- припиняти виконання робіт при порушенні вимог техніки безпеки, охорони здоров'я та довкілля;
- оперативно інформувати головного гідрогеолога експедиції (партії), спеціалістів відділу Управління комплексного використання водних ресурсів, відділу моніторингу та водопостачання Держводгоспу у випадках погіршення стану водних об'єктів (при проведенні моніторингу вод);
- брати участь у проведенні раундів зовнішнього контролю, який проводиться координатором зовнішнього контролю - басейновою лабораторією Сіверсько-Донецького БУВР відповідно до Методики зовнішнього контролю перевірки точності результатів вимірювань у лабораторіях Держводгоспу, затвердженою наказом Держводгоспу від 11 грудня 2001 р. № 273 (ВНД 33-1.1-15-2001);
- забезпечувати зберігання нормативної та методичної документації, а також документів (журнали, протоколи) щодо реєстрації результатів вимірювань;
- впроваджувати нові чинні МВВ показників об'єктів вимірювань;
- складати заявки на придбання необхідних засобів вимірювальної техніки, випробувального та допоміжного обладнання, нормативних документів, мірного посуду тощо;
- забезпечувати збір та зберігання бази даних про стан водних об'єктів та ґрунтів у зоні діяльності експедиції (партії);
- сповіщати Орган з атестації про зміни роботи в лабораторії, що можуть вплинути на критерії атестації, не пізніше ніж за 15 днів до їх введення;

- надавати Органу з атестації, Головній організації метрологічної служби Держводгоспу та територіальному органу Держспоживстандарту України можливість здійснювати контроль за додержанням умов проведення вимірювань у лабораторії;

- не використовувати права і не виконувати функції атестованої лабораторії в разі закінчення терміну дії свідоцтва про атестацію, анулювання або призупинення його дії;

- протягом встановленого терміну атестації відповідати критеріям атестації;

- подавати керівництву експедиції (партії) відповідні рахунки щодо фінансових витрат з атестації та контролю за додержанням умов проведення вимірювань для їх сплати.

7 Відповідальність лабораторії

7.1 Завідувач лабораторії несе персональну відповідальність за діяльність лабораторії згідно з чинним законодавством, в тому числі за:

- розробку та забезпечення виконання вимог Настанови з якості;
- не виконання Програми робіт еколого-меліоративного моніторингу на зрошуваних (та (або) осушуваних) землях і державного моніторингу вод;
- не достовірне виконання вимірювань показників об'єктів, що зазначені в галузі атестації;

- виконання вимірювань показників об'єктів, не зазначених у галузі атестації;

- не своєчасне представлення результатів вимірювань та іншої інформації відповідним підрозділам та організаціям;

- розголошення відомостей про результати вимірювань, що мають конфіденційний характер;

- використання неповірених (не атестованих) ЗВТ та не атестованого випробувального обладнання, а також таких ЗВТ, які не відповідають вимогам щодо точності та нормам безпеки;

- використання неприцездатного допоміжного обладнання, стандартних зразків і хімічних реактивів з простроченим терміном дії;

- використання не актуалізованих нормативних і методичних документів;

- не забезпечення норм і правил техніки безпеки і пожежної безпеки в лабораторії, а також дотримання в лабораторії трудової дисципліни;

- не своєчасне виконання наказів, розпоряджень керівництва експедиції (партії), Держводгоспу України.

7.2 Фахівці лабораторії несуть відповідальність згідно з вимогами, які визначені посадовими інструкціями.

8 Взаємодія лабораторії

8.1 Лабораторія взаємодіє з наступними організаціями та підрозділами:

- органом з атестації Держводгоспу України при проведенні атестації лабораторії, при проведенні контролю за додержанням умов проведення метрологічних робіт в атестованій лабораторії;

- управліннями експлуатації водогосподарських систем і комплексного використання водних ресурсів, відділом моніторингу та водопостачання Держводгоспу при виконанні моніторингових робіт та поданні звітів щодо виконання планів робіт, використання коштів державного бюджету на здійснення державного моніторингу вод;

- головною організацією метрологічної служби Держводгоспу України при підготовці лабораторії до атестації і її проведенні; при здійсненні експертизи документів, що подаються на атестацію; при наданні інформації щодо метрологічного забезпечення лабораторії; при здійсненні метрологічного нагляду за забезпеченням єдності вимірювань;

- _____ при складанні та узгодженні Переліку ЗВТ,
(назва територіального центру)

які перебувають в експлуатації і підлягають повірці, календарних графіків повірки ЗВТ; при здійсненні щорічної повірки ЗВТ і періодичної атестації ВО; участі в роботі комісії під час здійснення атестації лабораторії та при проведенні ним державного метрологічного нагляду за єдністю вимірювань;

- координатором зовнішнього контролю при проведенні раундів контролю точності результатів вимірювань у вимірювальних лабораторіях Держводгоспу відповідно до Програми, затвердженої керівником Органу з атестації;

- бухгалтерією _____ експедиції (партії) при здійсненні обліку
(назва організації)

хімічних реактивів, хімічного посуду тощо; при складанні актів списання використаних матеріалів, ЗВТ тощо.

Завідувач лабораторії _____

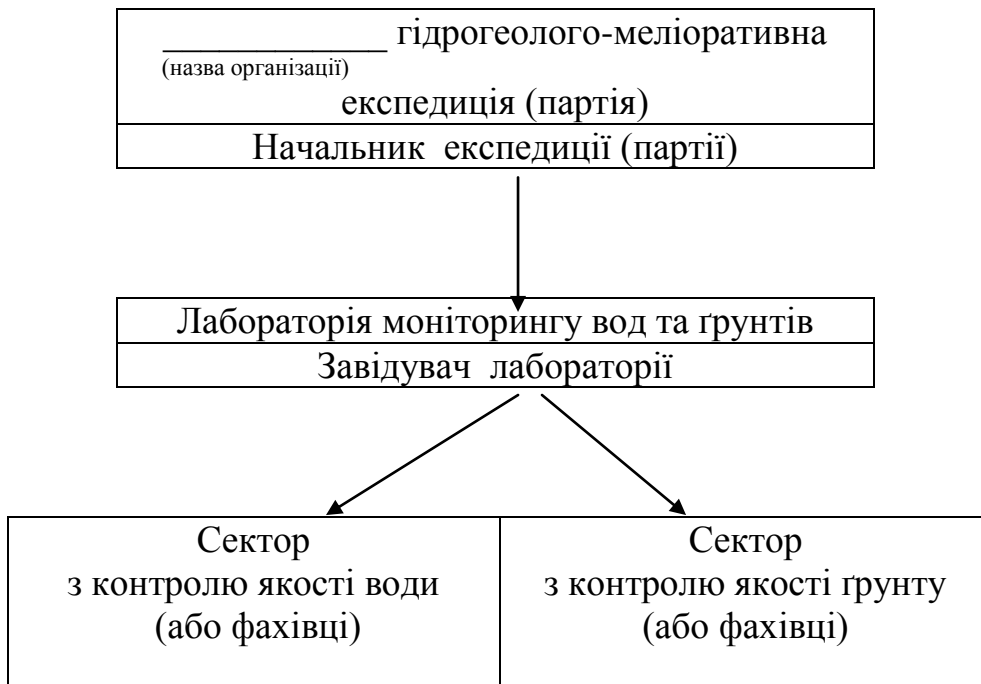
(підпис)

(прізвище)

" _____ " _____ 200__ р.

Додаток
до Типового положення про
лабораторію моніторингу
вод та ґрунтів гідрогеолого-
меліоративної експедиції
(партії) п. 3.5

Структура
лабораторії моніторингу вод та ґрунтів

**ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЛАБОРАТОРІЮ МОНІТОРИНГУ ВОД
(АБО ВОД ТА ГРУНТІВ)
ОБЛВОДГОСПУ, БАСЕЙНОВОГО УПРАВЛІННЯ ВОДНИХ
РЕСУРСІВ, УПРАВЛІННЯ КАНАЛУ**

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ПО ВОДНОМУ ГОСПОДАРСТВУ
_____ обласне виробниче управління меліорації і водного
(назва організації)

господарства, або

(_____ басейнове управління водних ресурсів),
(назва організації)

(управління каналу _____)
(назва організації)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Начальник

(назва організації)

(прізвище, ім'я, по батькові)

(дата затвердження)

ПОЛОЖЕННЯ

про (басейнову) лабораторію моніторингу вод
(або вод та ґрунтів)

Це Положення про (басейнову) лабораторію моніторингу вод (та ґрунтів) (далі-Положення) регламентує діяльність (басейнової) лабораторії моніторингу вод (та ґрунтів) (далі-лабораторія) _____ обласного
(назва організації)
виробничого управління водного господарства (далі-облводгосп),
_____ басейнового управління водних ресурсів (далі-БУВР),
(назва організації)
управління каналу (далі-УК) _____.
(назва організації)

Положення встановлює функції, права, обов'язки, структуру та відповідальність лабораторії, її взаємодію з підрозділами та організаціями при здійсненні своєї діяльності.

Вимоги Положення є обов'язковими для фахівців лабораторії.

1 Загальні положення

1.1 (Басейнова) Лабораторія входить до складу _____
(назва організації)
облводгоспу (БУВР, УК) як окремий структурний підрозділ, що діє на підставі даного Положення і Положення про _____ облводгосп (БУВР, УК) .
(назва організації)

1.2 Загальне керівництво діяльністю лабораторії здійснює начальник облводгоспу (БУВР, УК), методичне – Управління комплексного використання водних ресурсів, відділ моніторингу та водопостачання і метрологічна служба Держводгоспу України.

1.3 Оперативне (поточне) керівництво лабораторією здійснює завідувач лабораторії, який підпорядковується начальнику облводгоспу (БУВР, УК).

1.4 У своїй діяльності лабораторія керується чинним законодавством України, в т.ч. Водним кодексом України, Законами України Про охорону навколишнього природного середовища, Про метрологію та метрологічну діяльність, постановами Кабінету Міністрів України, національними стандартами, нормативними і методичними документами, наказами Держводгоспу України та даним Положенням.

1.5 Фінансування діяльності лабораторії здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, оплата праці фахівців лабораторії проводиться згідно зі штатним розписом через бухгалтерію.

Крім того, лабораторія може виконувати роботи для інших організацій на підставі договірних засад у межах галузі атестації. При цьому кошти надходять на спеціальний рахунок облводгоспу або управління (БУВР, УК).

1.6 Систему забезпечення якості вимірювань в лабораторії формує та реалізовує завідувач лабораторії. Функціонування системи якості викладено в Настанові з якості.

1.7 Керівництво облводгоспу (управління) здійснює фінансове забезпечення лабораторії і несе юридичну відповідальність за її діяльність, яка визначена галуззю атестації.

1.8 Завідувач лабораторії несе відповідальність за об'єктивність і достовірність результатів вимірювань, що виконує лабораторія.

1.9 Лабораторія займає приміщення загальною площею _____ м², які складаються з _____ кімнат і забезпечена необхідними умовами для виконання вимірювань, засобами вимірювальної техніки (далі-ЗВТ), випробувальним (далі-ВО) і допоміжним обладнанням, стандартними зразками (далі-СЗ), організаційними, нормативними і методичними документами, які необхідні для виконання вимірювань відповідно до заявленої галузі атестації, а також хімічними реактивами, спецодягом, транспортними засобами та іншими матеріально-технічними ресурсами. Інформація щодо наявності і стану приміщень, нормативних документів, ВО, ЗВТ,СЗ наведена у формах 1, 3, 4, 7, 8 Паспорта лабораторії.

1.10 Результати вимірювань оформлюються на підставі даних, що отримані і занотовані до робочих журналів і, за потребою, засвідчуються печаткою організації.

1.11 Керівництво облводгоспу (управління) не втручається у поточну діяльність лабораторії при проведенні нею вимірювань показників об'єктів, які зазначені в галузі атестації.

1.12 Робота лабораторії проводиться відповідно до Програми державного моніторингу довкілля в системі Держводгоспу України і річних планів, затверджених керівництвом облводгоспу (БУВР, УК).

2 Вимірювання, що виконуються лабораторією

2.1 Лабораторія виконує вимірювання у сфері поширення державного метрологічного нагляду.

2.2 Об'єктами вимірювань, що виконує лабораторія відповідно до заявленої галузі атестації, є (грунти) поверхневі води, в яких визначаються гідрохімічні, радіологічні (та токсикологічні) показники якості води, а також зворотні (стічні) води за замовленнями.

Перелік показників об'єктів вимірювань наведено у галузі атестації та у формі 6 Паспорта лабораторії.

3 Структура та склад лабораторії

3.1 Структура і штатний розпис лабораторії встановлюється начальником облводгоспу (БУВР, УК).

3.2 Лабораторію очолює завідувач, який безпосередньо підпорядковується начальнику _____ облводгоспу (БУВР, УК) або його заступнику.
(назва організації)

Призначає на посаду та звільняє з посади завідувача лабораторії начальник облводгоспу (БУВР, УК).

3.3 За штатним розписом, затвердженим станом на “ “ _____ 200__ р., в лабораторії передбачено _____ працівників.

До складу лабораторії входить ____ секторів (при наявності), а саме:

- сектор з контролю якості води;
- сектор з контролю якості ґрунтів;

тощо.

(Наводяться сектори, які входять до складу лабораторії.)

3.4 Лабораторія укомплектована фахівцями відповідної кваліфікації, які пройшли атестацію, мають допуск до роботи в лабораторії. Фахівці, які виконують метрологічні роботи атестовані згідно з порядком, встановленим у Положенні про проведення атестації фахівців вимірювальних лабораторій Держводгоспу України, яке затверджене наказом Держводгоспу від 12 серпня 2002 р. № 193.

На кожного фахівця лабораторії розроблена і затверджена начальником облводгоспу (БУВР, УК) посадова інструкція, яка встановлює функції, обов'язки, права і відповідальність, вимоги до освіти, стажу роботи.

Відомості щодо освіти, кваліфікації, атестації та досвіду роботи фахівців лабораторії наведено у формі 2 Паспорта лабораторії.

3.5 Структура лабораторії наведена у додатку до цього Положення.

4 Функції лабораторії

4.1 Лабораторія здійснює контроль якості поверхневих вод за гідрохімічними, радіологічними (і токсикологічними) показниками, (фізико-хімічних властивостей ґрунтів), а також донних відкладень на вміст радіонуклідів відповідно до:

- Водного кодексу України;
- Закону України Про меліорацію земель від 14.01.2000 р. № 1990-111;
- Положення про державну систему моніторингу довкілля (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.98 р. № 391, зі змінами від 16.05.2001 р. № 528);
- Програми державного моніторингу довкілля в системі Держводгоспу України, затвердженої наказом Держводгоспу від 22.02.1999 р. № 16, зі змінами від 19.06.2001 р. № 113.

4.2 Об'єктами державного моніторингу якості вод (та меліорованих земель) є:

- поверхневі води в районах основних водозаборів комплексного призначення;
- поверхневі води водогосподарських систем комплексного призначення;
- води, при аварійному забрудненні у районах водозаборів, що знаходяться у зоні впливу аварійних забруднень та додатково у місцях, які забезпечують необхідну інформацію для прогнозування аварійних забруднень;
- води у зонах впливу АЕС;
- води у прикордонних зонах та місцях їх інтенсивного виробничо-господарського використання;
- донні відкладення;
- ґрунти на осушуваних (або зрошуваних) і прилеглих до них землях;

- поверхневі, зворотні (дренажні) та підземні води на території зрошувальних та (або) осушувальних меліоративних систем та прилеглих до них територіях;

- підземні води на території сільських населених пунктів;
- зворотні (стічні) води (за замовленнями).

4.3 Завідувач лабораторії (для басейнових лабораторій БУВР) здійснює методичне керівництво та приймає участь у роботі комісії з внутрішнього аудита в лабораторіях регіональних управлінь _____ областей та

(назва організації)

облводгоспів.

5 Права лабораторії

5.1 Лабораторія має право:

- виконувати вимірювання показників об'єктів, які зазначені в галузі атестації;
- приймати рішення про вибір шляхів і способів проведення покладених на неї робіт, а також надавати пропозиції керівництву управління щодо вдосконалення організації робіт;
- виконувати роботи для інших організацій на договірних засадах у межах галузі атестації;
- брати участь у проведенні арбітражних вимірювань;
- посилатись на факт атестації в документах і рекламних матеріалах, що видаються;
- брати участь у перевірці діяльності інших лабораторій;
- за дорученням керівництва облводгоспу (БУВР, УК) представляти його інтереси в організаціях, установах у межах своєї компетенції;
- брати участь у роботі міжвідомчих комісій з питань водогосподарських та екологічних проблем.

6 Обов'язки лабораторії

6.1 Лабораторія зобов'язана:

- відбирати та транспортувати проби води, (донних відкладень), здійснювати необхідні візуальні спостереження при їх відборі, оформлювати акти відбору проб;
- готувати реактиви, стандартні розчини на базі стандартних зразків;
- готувати проби до виконання вимірювань;
- виконувати вимірювання відібраних проб з метою визначення фізичних і хімічних показників, згідно з вимогами чинних методик виконання вимірювань (далі - МВВ);
- обробляти та оформлювати результати вимірювань;

- забезпечувати достовірність результатів вимірювань, згідно з Положенням про внутрішній контроль якості вимірювань у лабораторіях Держводгоспу (ВНД 33-1.1-13-2001);

- здійснювати узагальнення інформації та аналіз екологічного стану водних об'єктів;

- розглядати претензії щодо результатів вимірювань, які можуть надходити від замовника та вживати відповідні запобіжні заходи;

- припиняти вимірювання за умови відсутності повірених ЗВТ, а також у разі відсутності необхідної нормативної документації;

- підтримувати в належному стані ЗВТ і забезпечувати їх правильну експлуатацію, своєчасний ремонт і повірку;

- здійснювати облік та контроль терміну придатності стандартних зразків, атестованих розчинів, хімічних реактивів, що використовуються в лабораторії;

- припиняти виконання робіт при порушенні вимог техніки безпеки, охорони здоров'я;

- оперативно інформувати керівництво облводгоспу (БУВР, УК), Управління комплексного використання водних ресурсів, відділ моніторингу та водопостачання Держводгоспу України у випадках погіршення стану водних об'єктів;

- приймати участь у проведенні зовнішнього контролю, який проводить координатор зовнішнього контролю (басейнова лабораторія Сіверсько-Донецького БУВР) відповідно до вимог Методики зовнішнього контролю перевірки точності результатів вимірювань у лабораторіях Держводгоспу (ВНД 33-1.1-15-2001);

- забезпечувати зберігання нормативної та методичної документації, а також документів щодо реєстрації результатів вимірювань (журнали, протоколи);

- впроваджувати нові чинні МВВ показників об'єктів вимірювань;

- складати заявки на придбання необхідних засобів вимірювальної техніки, випробувального та допоміжного обладнання, нормативних документів, мірного посуду тощо;

6.2 Забезпечувати контроль достовірності даних про якість зворотних вод за формою 2ТП (водгосп), а саме:

- узгоджувати графіки контролю якості зворотних вод підприємств-водокористувачів;

- здійснювати контроль якості зворотних вод, що скидаються підприємствами-водокористувачами та оцінювати їх вплив на водойми;

6.3 Здійснювати перевірки підприємств-водокористувачів щодо виконання ними вимог Водного законодавства.

6.4 Забезпечувати збір та зберігання бази даних про стан водних об'єктів в зоні діяльності _____ облводгоспу, БУВР, УК.

6.5 Сповідати Орган з атестації про зміни роботи в лабораторії, що можуть вплинути на критерії атестації не пізніше, ніж за 15 днів до їх введення.

6.6 Надавати Органу з атестації, Головній організації метрологічної служби Держводгоспу та територіальному органу Держспоживстандарту України

можливість здійснювати контроль за додержанням умов виконання вимірювань у лабораторії.

6.7 Не використовувати права і не виконувати функції атестованої лабораторії в разі закінчення терміну дії свідоцтва про атестацію, анулювання або призупинення його дії.

6.8 Протягом встановленого терміну атестації відповідати критеріям атестації.

6.9 Подавати керівництву управління відповідні рахунки щодо фінансових витрат з атестації та контролю за додержанням умов виконання вимірювань для їх сплати.

7 Відповідальність лабораторії

7.1 Завідувач лабораторії несе відповідальність за діяльність лабораторії згідно з чинним законодавством та відповідно до даного Положення і Настанови з якості, в тому числі за:

- невиконання Програм державного моніторингу вод та меліорованих земель;
- виконання вимірювань показників об'єктів, не зазначених у галузі атестації;
- несвоєчасне представлення результатів вимірювань та іншої інформації відповідним підрозділам та організаціям;
- розголошення відомостей про результати вимірювань, що носять конфіденційний характер;
- використання неповіренних (не атестованих) ЗВТ та не атестованого випробувального обладнання, а також таких ЗВТ, які не відповідають вимогам щодо точності та нормам безпеки;
- використання непрацездатного допоміжного обладнання, стандартних зразків і хімічних реактивів з простроченим терміном дії;
- використання не актуалізованих нормативних і методичних документів;
- необ'єктивність оцінки даних, які зазначені в державній статистичній звітності підприємств-водокористувачів щодо показників забруднюючих речовин, які скидаються із зворотними водами;
- необ'єктивність оцінки якості поверхневих вод водойм в зоні діяльності _____ облводгоспу (БУВР, УК);
(назва організації)
- не забезпечення норм і правил техніки безпеки і пожежної безпеки в лабораторії, а також не дотримання в лабораторії трудової дисципліни;
- несвоєчасне виконання наказів, розпоряджень керівництва _____ облводгоспу (БУВР, УК), Держводгоспу України.
(назва організації)

7.2 Фахівці лабораторії несуть відповідальність згідно з вимогами, які визначені посадовими інструкціями.

8 Взаємодія підрозділів

8.1 Лабораторія взаємодіє з наступними підрозділами:

- управлінням комплексного використання водних ресурсів Держводгоспу України при виконанні моніторингових робіт та поданні звітів щодо кількості відібраних проб, результатів вимірювань за гідрохімічними (та радіологічними) показниками, якості поверхневих вод водних об'єктів у зоні діяльності _____ облводгоспу (БУВР, УК); про використання

(назва організації)

коштів державного бюджету на здійснення державного моніторингу вод; про придбання обладнання;

- органом з атестації Держводгоспу України при проведенні атестації лабораторії, при проведенні контролю за додержанням умов проведення метрологічних робіт в атестованій лабораторії;

- головною організацією метрологічної служби Держводгоспу України при підготовці лабораторії до атестації і її проведенні; при здійсненні експертизи документів, що подаються на атестацію; при наданні інформації щодо метрологічного забезпечення лабораторії; при здійсненні метрологічного нагляду за забезпеченням єдності вимірювань;

- _____ при складанні та узгодженні Переліку

(назва територіального органу)

ЗВТ, які перебувають в експлуатації і підлягають повірці, календарних графіків повірки ЗВТ; при здійсненні щорічної повірки ЗВТ і періодичної атестації ВО; участі в роботі комісії під час проведення атестації лабораторії та при проведенні ним державного метрологічного нагляду за єдністю вимірювань;

- координатором зовнішнього контролю при проведенні зовнішнього контролю згідно з Методикою зовнішнього перевірки точності результатів вимірювань у вимірювальних лабораторіях Держводгоспу України (ВНД 33-1.1-15-2001) у відповідності до затвердженої Програми;

- лабораторіями регіональних управлінь (для басейнової лабораторії) _____ областей та облводгоспів при методичному керівництві їх

(назва організації) діяльністю, наданні інформації щодо кількості відібраних ними проб, якості поверхневих вод, відповідно до Програми державного моніторингу вод, а також про рівень забруднення зворотних вод підприємствами-водокористувачами за формою 2ТП (водгосп);

- організаціями-водокористувачами при поданні інформації за формою 2ТП (водгосп).

Завідувач лабораторії

(підпис)

(прізвище)

" _____ " _____ 200__ р.

Додаток
до Типового положення про
лабораторію моніторингу
вод (або вод та ґрунтів)
облводгоспу, БУВР,УК п. 3.5

СТРУКТУРА ЛАБОРАТОРІЇ МОНІТОРИНГУ ВОД
(АБО ВОД ТА ГРУНТІВ)

